bron: overpalliatievezorg.nl/keuzes/plek-van-sterven
datum: 07-11-2026

Plek van sterven

Veel mensen willen het liefst thuis sterven, in hun bekende omgeving, met hun naasten om zich heen. Maar soms kan dat niet, omdat de verzorging te zwaar of te moeilijk wordt. Er zijn ook mensen die ervoor kiezen om bijvoorbeeld naar een hospice te gaan.

Waar wil ik sterven?

Er zijn verschillende plaatsen waar je je laatste levensdagen kunt doorbrengen. Hier lees je wat de mogelijkheden zijn, en wat de voor- en nadelen zijn. Zo kun je een goede keuze maken. Je kunt je keuze natuurlijk aanpassen als je situatie verandert.

Wil je iets weten over de kosten van palliatieve zorg? In Vergoeding palliatieve zorg lees je daar meer over.

Video

In deze video vertelt longarts Sander de Hosson over de fase wanneer sterven dichtbij is: de terminale fase. In deze fase, maar liever eerder bespreek je waar je zou willen sterven.

Wil je meer video's over palliatieve zorg? Bekijk dan de themapagina Leven tot het laatst van NPO Kennis hier.

Palliatieve zorg thuis

Als je het liefste thuis wilt sterven, zijn deze dingen belangrijk en nodig:

- een ruimte die voor jou vertrouwd is, met een bed dat goed ligt
- naasten die je willen helpen
- mantelzorg en/of hulp van vrijwilligers met ervaring bij sterven
- professionele zorg van jouw huisarts en (wijk)verpleegkundigen

Mantelzorg bij thuis sterven

Mantelzorg is de zorg die je partner, familieleden, huisgenoten, buren en/of vrienden geven. Zij verzorgen je niet omdat het hun werk is, maar omdat ze je graag willen helpen. Lees hier meer over mantelzorg.

Professionele zorg

Op een bepaald moment kan professionele hulp nodig zijn, zoals:

- medische zorg door de huisarts, bijvoorbeeld om met je te praten over hoe het met je gaat en wat je bezig houdt. Hij of zij kan je doorverwijzen naar andere zorgverleners en - als het nodig is - medicijnen voorschrijven. Ook kijkt hij om naar jouw naasten thuis. Hij of zij kan overleggen met de specialist in het ziekenhuis of met zorgverleners die gespecialiseerd zijn in palliatieve zorg.
- ondersteuning door verzorgenden, bijvoorbeeld voor dagelijkse verzorging zoals wassen, eten en drinken en naar de wc gaan.

- verpleegkundige zorg, bijvoorbeeld voor het geven van injecties of het verzorgen van wonden. Ook houden zij in de gaten of je niet onnodig veel klachten, zoals pijn of angst, hebt.

Als je 's nachts ook zorg nodig hebt, komt een verpleegkundige of verzorgende van de thuiszorg een (paar) keer per nacht langs. Bijvoorbeeld om te kijken hoe het met je gaat, je te helpen naar de wc te gaan of om je een injectie of medicijnen te geven. Als je nog maar kort te leven hebt (stervensfase) is het ook mogelijk om palliatieve nachtzorg te krijgen. Dat kan alleen als er een medische reden voor is, bijvoorbeeld als iemand heel verward (delier) is en de medicijnen niet genoeg werken.

Vrijwilligers gespecialiseerd in palliatieve zorg

Misschien vind je het prettig dat er vaak iemand bij je is. Lukt dit niet alleen met naasten, dan kan een vrijwilliger helpen. Niet alleen overdag, maar soms ook ‘s nachts.

Vrijwilligers doen geen medische of verpleegkundige handelingen, maar ze kunnen verder overal bij helpen. Bijvoorbeeld bij het wassen en naar het toilet gaan. Vaak ondersteunen of vervangen ze mantelzorgers, zodat die meer (nacht)rust krijgen.

Je kunt hulp van vrijwilligers aanvragen bij verschillende organisaties, zoals:

- leden van de Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg Nederland (VPTZ)
- NPV – Zorg voor het leven

De vrijwilligers zijn speciaal getraind in het zorgen voor mensen in de palliatieve terminale fase én hun naasten. Na een aanvraag heb je meestal binnen 24 uur hulp.

Wil je meer weten over palliatieve zorg thuis en thuis sterven? In Palliatieve zorg thuis lees je er alles over.

Overlijden in een zorginstelling

Kan of wil je niet thuis sterven, dan kan je terecht in een zorginstelling. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- een hospice of bijna-thuis-huis
- een verpleeghuis met een palliatieve afdeling
- een ziekenhuis (je kunt niet kiezen om te overlijden in een ziekenhuis)

Je kunt zo’n instelling vaak vooraf bezoeken, om te kijken wat het beste bij je past. Overleg ook met je naasten en (huis)arts wat het beste voor je is. Denk bijvoorbeeld aan:

- de sfeer
- of er genoeg privacy is
- de zorg die je er kunt krijgen
- de afstand voor familie en vrienden
- of je je eigen huisarts houdt of niet

Overlijden in een hospice of bijna-thuis-huis

Een hospice is bedoeld voor mensen die in de laatste weken van hun leven - om wat voor een reden dan ook - niet thuis of in het ziekenhuis kunnen of willen verblijven. Lees hier meer over hospicevoorzieningen, de voor- en nadelen van en de kosten voor een hospice.

Verpleeghuis met palliatieve unit

In een verpleeghuis wonen mensen die altijd zorg nodig hebben. Bijvoorbeeld mensen die lijden aan dementie of gehandicapt zijn geraakt door een beroerte. Er werken allerlei zorgverleners, zoals artsen, verpleegkundigen, psychologen en fysiotherapeuten. Meestal zijn er ook vrijwilligers.

Veel verpleeghuizen hebben een aparte afdeling met eenpersoonskamers, speciaal voor mensen die binnenkort zullen sterven. Je hebt er privacy en rust. Je kunt daar terecht als je nog niet in het verpleeghuis woont, dus als je daar alleen het laatste stuk van je leven wilt doorbrengen.

Lees meer over palliatieve (terminale) zorg in het verpleeghuis.

Overlijden in het ziekenhuis

Soms overlijden mensen in het ziekenhuis. Bijvoorbeeld omdat ze na opname in het ziekenhuis niet meer terug kunnen naar hun huis of zorginstelling.

Mensen die aan sterven lijden in het ziekenhuis krijgen altijd een eigen kamer. Meestal kan de naaste familie dag en nacht op bezoek komen. Soms kunnen

Mensen die gaan sterven krijgen in het ziekenhuis bijna altijd een eigen kamer. Meestal kan de naaste familie dag en nacht op bezoek komen. Soms kunnen familieleden ook blijven logeren.

Sommige ziekenhuizen hebben een speciale afdeling voor patiënten in hun laatste levensfase. Zo'n afdeling ziet er wat huiselijker uit. De zorg is speciaal gericht op deze patiënten.

Als je geen afspraken maakt of niets vertelt tegen je zorgverleners of naasten, kan het zijn dat je in het ziekenhuis overlijdt terwijl je liever thuis of in de instelling had willen blijven. Bijvoorbeeld omdat je in een acute situatie nog wordt opgenomen, terwijl je dit niet eigenlijk niet wilt. Laat dus vooral weten wat jouw wensen zijn in bijvoorbeeld een individueel zorgplan.

Waar overlijden mensen in Nederland?
In 2024 overleed 37,5% van de mensen die verwacht overlijden (dus niet door een ongeluk of hartaanval) thuis. Bijna 29% van deze mensen stierf in het verpleeghuis, 17,7% in het ziekenhuis, 4,2% in het hospice en 11,7% op een andere plek. Dat kan een psychiatrische instelling, overige instelling, verzorgingstehuis, anders of onbekend zijn.